

Saltfjellet reinbeitedistrikt
Lønsdal
8255 Røklund

Gildeskål 15.01.16

Fylkesmannen i Nordland
Statens hus
8002 Bodø

Høringsuttalelse – Utvidelse og revidering av Saltfjellet-svartisen nasjonalpark

Viser til: - Deres høringsbrev om revisjon av vern og utvidelse av Saltfjellet –Svartisen nasjonalpark. - Møte med fylkesmannen på Storjord den 15.10.15 – Distriktsplan for Saltfjellet reinbeitedistrikt – Høringsuttalelse fra høringsgruppe v/Lisa Dilland.

Distriktet har fått utsatt høringsfrist til 15.01.16

Aktuelle planer for utvidelse av verneområdene og revidering av verneforskrifter for allerede eksisterende verneområder berører store områder innenfor Saltfjellet reinbeitedistrikt(rbd).

Alle disse områdene ligger eller har ligget innenfor Dunderland/Harrodal og Glomen reinbeitedistrikter. På slutten av 1990 tallet ble det foretatt en distriktsinndeling i Nordland. Dunderland/Harrodal og Glomen rbd ble da offisielt slått i hop, og man valgte å bruke **Saltfjellet reinbeitedistrikt** som offentlig benevnelse på hele distriktet/omr. Det er 6 kommuner som ligger innenfor distriktets grenser. Disse er Saltdal-, Rana-, Beiarn-, Bodø-, Gildeskål- og Meløy- kommuner.

Ca. 3060 km² / 52,5 % av distriktet er berørt av en eller annen verneform.

Distriktet er på landsbasis Norges 3 største reinbeitedistrikt. Vi er 7 siida andeler som har fordelt et øvre reintall på 3500 dyr pr 31.01./vår flokk. Distriktet mener vi har areal og beiter til en økt besetning. Det er derfor ønske om å øke øvre tillatte reintall til 4200. Dette for å øke produksjon, økonomiske rammer og utvikling.

Distriktet har også utarbeidet distriktsplan som ble vedtatt i november 2015.

Distriktet er et helårsbeitedistrikt og benytter seg i store deler av året av det som betegnes som spredt beitebruk. Det betyr at man lar flokkene spre seg innenfor aktuelle områder slik at rein selv kan finne de beste beitenene.

På denne måten så vil man ha best utnyttelse av alle områdene innenfor distriktet til ulike tider av året.

Distriktets bruk av områdene er nærmere beskrevet i distriktsplanen.

Reindriften sliter kraftig med andre interessenter til våre beiteområder. Herunder vernemyndigheter/ stat og deres ønske om bruk/utnyttelse av reindriften nedavvede områder med rettigheter som sedvane og urminnes hevd.

Dette er områder som tidligere bare ble benyttet av reindriften og andre samiske interesser(reindriften, jakt/fangst,)

Andre interesser benyttet ikke området til rekreasjon/friluftsliv. Utmarksområdene ble av andre bare brukt i fob med ferdsel mellom bygdene - nord-sør og øst-vest. Senere tid også som jaktområder for bygdefolket.

Statlige myndigheter har ikke rett til å "voldta" og tilrettelegge for andre aktiviteter i områder som reindriften har sedvanerettigheter og kan vise til urminnes hevd i. Dette særlig når det tilrettelegges for slik aktivitet som er til stort hinder for en allerede igangværende næring. I dette tilfellet reindrift

- På bakgrunn i dette, så krever distriktet om at vi blir innlemmet i alt arbeid som ønskes i.fob med tilrettelegging av tiltak i verneområder innenfor vårt distrikt. Er dette til hinder for vår næring, da kan det ikke tilrettelegges for slike tiltak.

Per Adde var en meget sentral person i kampen mot Saltfjellutbyggingen. Han var som kjent SAMENES talsperson. Ikke bare i disse sakene, men også i mange flere saker. I den sammenheng, så virker det for oss meget merkelig at ikke reinen og reindriften har større vern innenfor vernede områder.

Det synes også meget betenkelig at 'reindrift' ikke er direkte nevnt i formålparagrafen, men nevnes som: 'bevaring av det samiske naturgrunnlaget'.

I dette tilfellet hvor reindriften har hatt en så sentral rolle i kampen om vern av Saltfjellmassivet mot vannkraftutbygging, så må rein og reindrift også benevnes i formålparagrafen.

I dette området er reindriften og rein unik i vernesammenheng. Dette da kampen om vern av området i stor del ble tuftet på reindrift og samenes rettigheter i området.

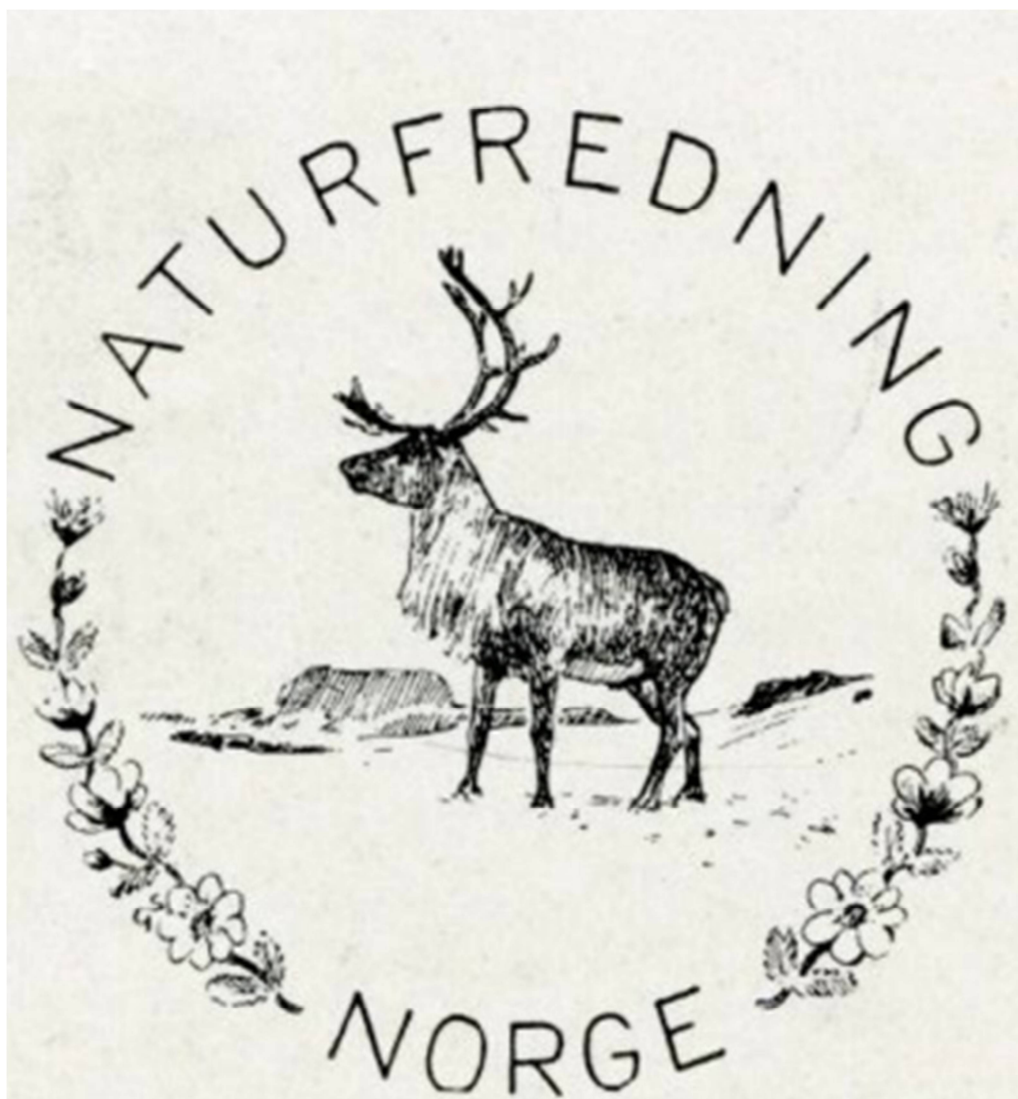
Sitat fra Per Adde: "Resultatet som vi arbeidet med i over 5 år resulterte i landskapsverneområde og nasjonalpark. Ikke bare for å stoppe vannkraften, men for å få fredningsområder for i hovedsak reindriften. Det er da uhørt at reindriften ikke høres og respekteres"

- Ber om at rein og reindrift tas inn under formålparagrafen og også flyttes lengre opp, slik at det havner over det punktet som omtaler allmennheten og friluftsliv.

ADGANGSKORT TIL SALTFJELLET

DETTE KORTET SKAL SIKRE DEG MULIGHETEN TIL Å OPPLEVE ET URØRT SALTFJELL- OG SVART-ISOMRÅDE I ALL FRAMTID DERSOM MYNDIGHETENE VIL HØRE PÅ OSS.

<p>Navn:</p> <p>Adr.:</p> <p>.....</p> <p>Tegner seg som medlem av Folkeaksjonen SPAR SALTFJELLET og har betalt kr. 10,- for 19.....</p> <p>.....</p> <p>LHL</p>	<p>FOLKE- AKSJONEN</p> <p>SPAR SALTFJELLET</p>	<p>VI VIL:</p> <ul style="list-style-type: none">* Bruke Saltfjellet uten å ødelegge det* Hindre skader for landbruk og fiske* Beskytte samenes rettigheter og kultur* Verne et stort område for utmarksnæring og vitenskap naturopplevelse og friluftsliv* Sikre Saltfjell/Svartisområdets naturrikdommer for våre etterkommere
--	--	--

Begge bilder funnet på internett. Google søk: vern av saltfjellet./spar saltfjellet.

Bildene over bevitner tydelig hvor viktig samenes rettigheter, kultur og reinen var i kampen for vern av områdene.

Dagens byråkratiske kamp i forbindelse med revideringen ligner mer på en kamp for å bevare flest mulig arbeidsplasser innenfor forvaltning av områdene og tilrettelegging av områdene med baktanker om økonomiske gevinster/fordeler for ulike aktører.

Reguleringen og forbudene som vår næring har fått som følger av vernet og begrensningene for vår bruk, vil føre til sosio-økonomiske ulikheter. Dette mellom de som bedriver samisk reindrift i området og resterende medlemmer av storsamfunnet.

Siden tilrettelegging av utfart er et ønsket satsningsområde, så må det ved eventuelle økte tilretteleggingstiltak også finnes et verktøy slik at man kan stenge områder for allmenn ferdsel under kritiske perioder av kalving. Dette for å kunne bevare den nødvendige ro og stillet, og heller ikke få økte uheldige situasjoner med blant annet løshunder, arrangement, stor utfart i kalvingsområdene. Dette er et tema som blant annet er diskutert en god del i forbindelse med Reindriftsforvaltningen og senere Fylkesmannens stenging av Bukkhågbua/hytta under kalving.

Fjellrev:

Krever at fjellrev tas ut av formålsparagrafen. Distriktet kan ikke akseptere at et rovdyr kommer inn under formålet med vern av området. Dette er et rovvilt som er en trussel for reinkalver under kalvingen.

Da denne arten er på opptur, og den da i et fremtidig scenario vil kunne komme i større konflikt med oss under kalvingen, så vil det være mye større terskel, eller ikke mulig å få skadefelling/uttak av skadevoldere.

Det vises også svært lite respekt fra Fylkesmannen til Samiske rettigheter og befolkning at man i formålsparagrafen omtaler fjellreven mer en reindrift og samisk naturgrunnlag. Slik vern favoriserer også fjellreven og også vanskeligjør eventuell forvaltning ved framtidige scenarioer.

§3 vernebestemmelser:

Rbd krever at dette ikke omfatter reindriften bruk og behov av området. Det må komme inn i forskriften at dette ikke er til hinder for reindriften bruk og behov av og i området.

Det skal også komme fram at det ikke skal settes i verk tiltak i.fob med fjellrev prosjekt/foring/utsettelse som kan forringe reinens verdi og bruk av område og også reindriften økonomiske, økologiske og kulturelle bærekraft i området.

Distriktet er også imot at ikke rbd blir hørt i.fob med myndighetenes hensetting av forstasjoner for fjellrev innenfor vårt rbd.

2.3 hogst av ved:

- rbd godtar ikke at vi skal være søknadspliktige for å foreta nødvendig uttak av brensel og lignende. Ber om at vårt uttak av brensel/ved, materialer, skohøy, medisiner planter o.l havner inn under bestemmelsen " er ikke til hinder for"

5 Ferdsel:

5.1 Rbd krever at også tamrein tas med i forskriftsteksten. Da en av de vesentlige argumentasjonene for at Saltfjellet ble vernet var reindriften og Samenes rettigheter, så må også det tas med i forskriftsteksten.

Miljødirektoratets argumentasjon bevitner laber respekt i forhold til våre nedarvede rettigheter.

6 Motorferdsel:

- Distriktet er imot at vår bruk av barmarkskjøretøy havner inn under pkt. 6.3. Rbd krever at vår bruk av luftfartøy og barmarkskjøretøy havner inn under pkt 6.2 så lenge distriktet har vedtatt distriktsplan som det kjøres etter.

Å nekte oss dette vil være konkurranse-vridning i forhold til landbruket og andres mulighet til utvikling i tråd med resterende av samfunnet.

Punkt 6.2. Reindriften respekterer ikke forslaget om at sms ikke godkjennes som dokumentasjon for at kjøring skal være lovlig.

I dagens samfunn hvor til og med signering av viktige dokument gjøres elektronisk, så kan man ikke nekte en befolkningsgruppe å bruke elektronisk dokumentasjon på eventuelle avtaler.

Dette er også en sak som er prøvd for retten ifob med vår bruk av hjelpesmenn. Saltfjellet rbd med tilhørende siidaandeler benytter sms/mail som dokumentasjon til sine hjelpesmenn. Viser til distriktsplan pkt 8.

Tillatelser som er sendt via SMS har kort gyldighet og brukes i tilfeller hvor reineier ikke har mulighet for å utstede skriftlig kjøretillatelse

Ber om at denne ordlyden innarbeides i forvaltningsplanen.

Punkt 6.3 a) må ikke gjelde for reindriften, slik at reindriften ungdom må søke for lovlig å kunne bedrive øvelseskjøring.

Distriktets medlemmer benytter scooter og Atv som et dagligdags hjelpemiddel og er som en naturlig verktøy til den daglige driften på lik linje som at en tømmerhogger benytter motorsag.

Til utøvelse av reindrift, hvor også tilsyn og søk etter rein, henting, transport av materiell, virke,sløydmateriell innbefattes, blir det i hovedsak benyttet scooter der det er mulig. Under tilfeller hvor vi også havner i slike situasjoner hvor det må foretas ekstraordinære uttak/jakt av rovvilt i og rundt reinflokken, så vil reindriften genuine rett til å benytte scooter også gjelde. Da jakt og fangst også er en del av det Samiske folkets næringsutnyttelse. I tilfeller med skadefelling gis det av rovviltmyndighetene i mange tilfeller åpning for sporing og ringing av rovvilt, men ikke jaging og avliving. Ber om at dette innarbeides i forvaltningsplanen, slik at man ikke havner i konflikt med forvaltningsplanen i krisesituasjoner når man må foreta ekstraordinære uttak.

Biotopvern:

- Hele Saltfjellet og alle vernede områder er sentrale områder for rbd. Derfor er ivaretagelse av natur og landskap i området viktig for den samiske reindriften og at reindrift skal kunne utøves på en tilfredsstillende måte i området.

Utvidelser/endring av verneområdene + div.:

- Er kjent med at Saltdal kommune ønsker endring av vernegrensen i området Graddis.

Dette området er et viktig vinterbeiteområde for den delen av Saltfjellet rbd som benytter østvendt vinterbeiting. Dette området er en viktig brikke av beitesyklusen ved østvendt vinterbeiting.

Forstyrrelse av rein i den perioden som er mest populær for utfart med scooter(mars,april), er den perioden hvor det er mest kritisk for rein. Det er perioden i begynnelsen/midten av mars at kalven snur seg i fosteret. Det er derfor veldig viktig at dyrene får ro etter en lang og streng vinter.

Distriktet har også avlastingsplasser for rein i Graddis området.

Saltdal kommunes ønske om en scooterlei for fornøyelseskjøring gjennom verneområdet ved Graddis står i direkte konflikt med vår næring. Erfaring fra svensk side viser at ferdselen blir spredd utover og uten kontroll. Reindriften på svensk side har store utfordringer/problemer med den frislippte scootertrafikken.

Reinbeitedistriktet sier bestemt nei til et scooterlei i området.

Det er av Per Adde opplyst at grunnen for at man kjempet for at også dette aktuelle området skulle vernes, var slik at man ikke skulle få problemer med scooter utfart i området.

- Det er ønsket fra fylkesmannens side å innlemme hávvamáhkke inn i verneomr. Dette er en utvidelse som berører flyttelei inn i reingjerdet som vi har ved Ljøssenhammeren.

- I dette området benytter vi barmarkskjøretøy når vi flytter med rein inn i gjerdet fra svartvassheia. Da inntaket til gjerdet er fra sør, så må vi oftest inn i hávvamáhkke omr. for å snu reinflokken inn mot fangarmene til gjerdet.

Med bakgrunn i at vern av dette omr. vil føre til problem og ekstra byråkrati for oss i forbindelse med bruk av barmarkskjøretøy, så ber vi om at dette omr. Ikke tas inn som verneområde.

- Ber om at området hvor rbd har gjerdeanlegg ved Ryphågen og Sørrelva tas ut av verneplanen. Dette slik at vi unngår eventuelle konflikter og byråkrati med vernemyndigheter i.fob med utvidelser/bruk/endringer av gjerdeanleggene.

- Saltfjellet rbd er imot forslaget om at Saltfjellet landskapsverneområde innarbeides som en del av Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark. Vi er redd for at det ved opprettelse som nasjonalpark vil det bli strengere regelverk for barmarks kjøring.

Vi er avhengig av å kunne benytte barmarks kjøretøy for å styre rein vekk fra en sterkt trafikkert E6 og jernbane.

Vi må også passe på at rein ikke reiser over til Sverige og blir sammenblandet med svensk rein, og samtidig passe på at svensk rein ikke kommer på norsk side av grensen. For denne kjøringen er det ikke mulighet til å lage en kjøreplan som vil fungere tilfredstillende for noen av partene.

Saltfjellet reinbeitedistrikt ber om at våre synspunkter og krav innarbeides i verneplanen, slik at vi kan utvikle og bedrive en økologisk, økonomisk og bærekraftig reindrift slik vi ønsker.

Verken myndighetene, reindriften eller almenheten er kjent med en verneplan som **ikke** ønsker å verne om rein og reindriften som er den viktigste kulturbæreren til Samisk kultur, ressurs og næringsutnyttelse.

Stor motstand og uønskede forvaltningsformål og vern vil fra Reindriften og Samiske miljøer vil være svært uønskelig. Saltfjellet rbd ser helst for seg en verneplan hvor våre dyr og interesser er nedfelt. Dette slik at vi kan føle tilhørighet og også respekt til verneplan.

Scenario hvor våre interesser ikke respekteres vil være uheldig for alle parter.

Med hilsen

Saltfjellet rbd
v/leder Per Thomas Kuhmunen

Kopi:

Samediggi/Sametinget samediggi@samediggi.no

Norske reindriftsamers landsforbund nrl@nrl-nbr.no

Kajsa og Per Adde nanekvarg@gmail.com